

Dkt. David Bauer, Somo la Biblia la Kujifunza kwa Kufata, Hotuba ya 4, Sahihi na Wazi, Kina, Kinachobadilisha, Kinachowasiliana, na Utafiti wa Biblia

© 2024 David Bauer na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. David Bower katika mafundisho yake kuhusu Ujifunzaji wa Biblia kwa Kufata Neno. Huu ni kipindi cha 4, Mbinu za Kufata Neno, Sahihi na Wazi, Kina, Kinachobadilisha, Kinachowasiliana, na kisha, utafiti mzima wa Biblia.

Tunataka kukamilisha orodha hii hapa ya yale tunayoyaona kuwa imani kuhusu mbinu ya kufata neno, ambayo itaweka msingi wa kile tunachowasilisha katika suala la mchakato kwa dakika moja tu.

Pia, inapaswa kuwa sahihi na mahususi, sahihi, sahihi, na umahususi ni ufunguo wa usahihi na uhalisia na kina, yaani kina. Kadiri ilivyo ya jumla, pana zaidi, ndivyo ilivyo isiyo sahihi zaidi, ndivyo inavyokuwa na uwezekano mkubwa kwamba haitakuwa sahihi, kwa sababu ikiwa ni huru sana, ikiwa si sahihi vya kutosha, inaweza kuchukuliwa kwa njia mbalimbali, ikiwa ni pamoja na njia zisizo sahihi na kadhalika.

Kwa kutokuwa sahihi au kutokuwa maalum katika tafsiri yetu, kwa kweli tunakuja na kitu ambacho ni pana sana, na tunapoanza kukijaza, tunaweza kuwa tunajaza maelezo kwa njia ambayo haionyeshi ushahidi wa maandiko yenyewe. Hii pia ni ufunguo wa kuwa sahihi na mahususi, kwa kina, kwa kupenya, kwa kina. Kwa kweli, umahususi ni sawa na uhalisi na kina, na upana, au kutokuwa maalum kimsingi ni sawa na juujuu.

Sasa, maana halisi ya hii ni kwamba katika kufanya kazi na kifungu chochote, lengo linapaswa kuwa, maana ya kifungu hiki ni nini kwa maana kwamba, kifungu hiki kinachangia nini kwenye orodha nzima ya maandiko? Ni ukweli gani ambao kifungu hiki kinafundisha ndani ya orodha ya maandiko ambao haufundishwi kwa njia sawa, kama kifungu kingine chochote katika maandiko? Ni mchango gani wa kipekee wa kifungu hiki na maana ya kifungu hiki kwa orodha nzima ya maandiko, ili orodha ya maandiko iwe duni zaidi kama kifungu hiki kisingekuwepo? Sasa, ninatambua kwamba hilo ni aina ya shabaha kubwa, shabaha ngumu kufikia, hivi kwamba unajaribu kupata kitu hapa ambacho, kwa namna fulani, ni mchango wa kipekee katika orodha nzima ya maandiko ili usiweze kupata kifungu kingine chochote kinachowasilisha ukweli huu kwa njia hii, kwa njia hii maalum. Na hilo huenda lisiweze kueleweka kila wakati, lakini nadhani hilo linapaswa kuwa shabaha, kinyume na tafsiri, au kwa jambo hilo, matumizi, ambayo unapata kutoka kwa kifungu fulani,

ambacho unaweza pia kupata kutoka kwa vifungu vingine mia moja ndani ya Biblia. Hii ndiyo maana tunayomaanisha kwa kuwa sahihi na mahususi.

Maana halisi na haswa ya kifungu hiki hapa ni nini? Sasa, pia, ni muhimu kuwa wazi, wazi katika mawazo na katika mawasiliano. Kufikiri wazi, yaani, kufikiria kwa makini sana na kuhoji kwa makini sana kuanzia ushahidi hadi hitimisho, lakini pia kuwa wazi katika mawasiliano. Unapowasiliana katika kufundisha au kuhubiri maana ya kifungu hiki, eleza kwa uwazi iwezekanavyo kile kifungu hiki kinasema, kile kinachotufundisha kuhusu Mungu, tabia ya Mungu, utu wa Mungu, na mapenzi ya Mungu kwetu.

Sasa, kuna shule ya mawazo inayopendekeza kwamba kadiri tunavyofanya kazi kwa undani zaidi katika kutafsiri kifungu chochote, ndivyo itakavyokuwa vigumu zaidi kuwasilisha maana ya kifungu hicho waziwazi. Kwamba unaweza kuwa mchambuzi sana, mkaidi sana katika tafsiri yako kiasi kwamba utakuja na uelewa wa kifungu hiki kiasi kwamba itakuwa vigumu, kama si vigumu, kuwasiliana na watu ambao hawana kiwango chako cha utaalamu. Acha nipendekeze kwamba, kwa maoni yangu, kinyume chake ni kweli.

Sababu ambayo mara nyingi vifungu au maana ya vifungu huwasilishwa kwa njia isiyoeleweka, isiyoeleweka, isiyoeleweka vizuri si kwa sababu mhubiri au mwalimu amesoma kifungu kwa uangalifu sana au vizuri sana, kwa umakini mkubwa, na anakijua vizuri, lakini kinyume chake, kwa sababu mtu huyo, mhubiri, hajaelewa kifungu vizuri vya kutosha. Mtu huyo hajawa wazi, hayuko wazi katika mawazo yake kuhusu maana ya kifungu hiki, na kwa hivyo, ukosefu huo wa uwazi katika mawazo ya mhubiri huyo au mwalimu mwenyewe unaonyeshwa kwa ukosefu wa uwazi katika mawasiliano ya mtu huyo. Kila kitu kingine kikiwa sawa, kadiri tunavyoelewa kitu vizuri zaidi, kadiri tunavyoelewa kifungu kwa undani zaidi, ndivyo tutakavyoweza kukiwasilisha wazi kwa watu ambao hawana kiwango chetu cha uelewa.

Sasa, hii inaongoza , bila shaka, katika, kama ninavyosema, kuwa ya kupenya na ya kina. Kimsingi tulizungumzia hili. Ni katika hatua ya kupata tafsiri ya kupenya na ya kina ndipo Maandiko yanapotusisimua na kutusaidia.

Na hii inaendana na asili yao wenyewe, kwa sababu ni wazi kabisa kwamba maandishi haya ni ya kina. Kwa kutumia usemi wa Meyer Sternberg, Biblia ni nene. Vifungu hivi vina kina.

Ni nini kingine kengelezea ukweli kwamba Kanisa limetoa akili zake kuu katika kipindi cha miaka 2,000 iliyopita katika tafsiri ya maandishi haya, na bado tumefikia uelewa mkubwa zaidi kuhusu maana ya maandishi haya katika miaka 50 iliyopita kuliko katika miaka 2,000 kabla ya hapo? Hilo linaweza kuelezewa tu na asili ya Biblia katika suala la uimara wake, katika suala la unene wake, katika suala la kina chake. Kwa hivyo, tena, kushughulika na Biblia kwa kiwango cha juu juu si kushughulika

nayo kulingana na tabia yake, kulingana na asili yake. Kwa kweli, ingawa hii mara nyingi sio nia, kufanya hivyo ndiyo maana ya Maandiko.

Inazichukulia kama za juu juu wakati, kwa kweli, ni za kina. Katika kuhubiri au kufundisha, ni unapopata maarifa ya asili na ya kina ndipo watu hupendezwa sana na unachosema. Kwanza, hata kwa wale ambao hawana mwelekeo wa kiakili, inasisimua kiakili.

Lakini pia ni hivyo, na hili ni muhimu zaidi, linachangamsha kiroho. Watu huacha mahubiri kama hayo na kusema, nimesoma kifungu hicho mara kwa mara, au nimekijua kifungu hicho maisha yangu yote, na sijawahi kukielewa kwa njia hiyo. Sasa naona kwamba kinanizungumzia kwa njia ambazo sikuwahi kutambua kwamba kinaweza.

Sasa, kuhusu kuhubiri au kufundisha, naweza kusema tu kwamba hii inachukua mzigo mkubwa kutoka kwa mabega ya mhubiri kuhubiri, tuseme, mahubiri ya kulisimua, ya kulisimua, na ya kuvutia kwa msingi wa werevu wa mhubiri mwenyewe. Acha Maandiko yafanye kazi yake. Acha Maandiko na werevu wa Maandiko, tunaweza kusema, tukitumia werevu sasa kwa maana bora ya neno hilo.

Ruhusu msisimko ulio ndani ya kifungu chenyewe ufanye mahubiri yako na mafundisho yako yawe ya kulisimua. Huna haja ya kufanya kazi ili kufanya mahubiri ya Neno yawe ya kulisimua. Ikiwa mahubiri ya Neno yatafanywa vizuri, yaani, ikiwa kwa kweli yanaakisi tafsiri ya kina, hilo litakuwa la kulisimua lenyewe.

Sasa, hiyo haimaanishi, bila shaka, kwamba hakuna nafasi ya kutolewa kwa ajili ya kukuza ujuzi wa mawasiliano ya kihomilia na ya ufundishaji, kuhubiri, na kufundisha mawasiliano. Kwa mfano, watu wa kale, Aristotle, walizungumzia umuhimu wa ars intelligendi na ars explicandi, sanaa ya uelewa, hiyo ni tafsiri ya Maandiko, na sanaa ya mawasiliano, explicandi, hiyo ni kuhubiri au kufundisha au ushauri au aina yoyote ile ambayo mawasiliano huchukua.

Lazima uelewe uelewa na mawasiliano. Kuna ujuzi katika yote mawili, lakini ninachopendekeza hapa ni kwamba huwezi, tena, kutenganisha kabisa hayo mawili. Unaposhiriki katika tafsiri ya kina na imara ya Maandiko katika mahubiri na mafundisho yako, mawasiliano yako, kwa kiwango hicho, yatakuwa ya kuvutia zaidi, ya kulisimua zaidi, na kwa njia bora zaidi.

Kisha, kama tulivyopendekeza, inapaswa kuwa ya asili na ya ubunifu. Sasa, tunachozungumzia hapa ni ubunifu wa uzazi, si wa uzalishaji. Kuna baadhi ya watu wanaofikiria tafsiri ya asili au ya ubunifu ya kibiblia kama inayohusisha kitu ambacho ni cha asili kwa maana kwamba ni kitu ambacho nimekifikiria na hakipatikani ndani ya nia ya mawasiliano ya mwandishi wa Biblia mwenyewe.

Sio suala la kuja na kitu ambacho ni cha asili au cha ubunifu, yaani, cha kuunda kitu ambacho ni cha asili, lakini kwa kweli kuwa cha asili katika kutoa maana ambayo tayari ipo, ambayo tayari imeumbwa. Ni mwandishi, tuliyezungumzia hili mapema, mwandishi aliyedokezwa ndiye anayeunda maana. Tunahitaji kuwa wa asili katika kuunda upya na kutoa maana iliyopo.

Howard Kiss, ambaye nilimtaja hapo awali, alifundisha huko Princeton, alifundisha ujifunzaji wa Biblia kwa kufata neno kwa miaka mingi katika Seminari ya Theolojia ya Princeton, alisema kwamba kazi ya mkalimani ni kama kazi ya kondakta au mtunzi dhidi ya kazi ya mtunzi. Kwa hivyo, si suala la kuwa wa asili au mbunifu katika suala la kuunda mawazo mapya kutoka kwa maandishi, bali ni kupata mawazo kutoka kwa maandishi yaliyopo lakini si dhahiri sana, na bila shaka, kuyaelewa kwa njia mpya na za ubunifu. Sasa, hii inaongoza kwa kujifunza Biblia, tunafikiri, kuwa wabunifu, yaani, kukutana na Biblia kama tukio, ili tunaposhiriki katika tafsiri ya kifungu cha Biblia, kwa kweli, tunaunda upya uzoefu wa ufunuo, uzoefu wa Mungu akijifunua kwa mwandishi, na kupitia mwandishi kwetu.

Bila shaka, hili linapaswa kuonyeshwa katika mahubiri au mafundisho yetu. Nilihudhuria chuo kikuu, kama nilivyosema mwanzoni mwa mawasilisho yetu, katika Chuo Kikuu cha Spring Arbor. Ni chuo kidogo kusini mwa Michigan.

Mmoja wa maprofesa wangu wa malezi mazuri hapo alikuwa profesa wa masomo ya Biblia, W. Ralph Thompson, ambaye alikuwa mtu mwerevu na mwalimu mwenye kipaji kikubwa. Alikuwa amesoma, angalau kozi moja au mbili, chini ya profesa mkuu wa Princeton Howard Tillman Kist. Kist alikuwa akitumia kiangazi, kama ninavyofanya wiki hii tu.

Angechukua wiki kadhaa kutoka kwa mafundisho yake ya kiangazi katika sehemu mbalimbali nje ya Princeton, ikiwa ni pamoja na Shule ya Theolojia ya Ziwa Winona. Hapo ndipo Ralph Thompson alipofundishwa na Kist. Alichukua kozi chini ya Kist hapo kuhusu kitabu cha Yereimia.

Thompson aliniambia hii ilikuwa miaka mingi baada ya, bila shaka, alikuwa amechukua kozi ambayo mwishoni mwa moja ya vipindi vya darasa wakati Kist alipomaliza kufundisha sehemu ya Yereimia, darasa liliguswa sana na mafundisho yake na nguvu ya neno la Mungu lililokuja kupitia Yereimia katika mafundisho ya Howard Tillman Kist, kiasi kwamba kwa nusu saa nzima, hakuna mtu katika darasa hilo aliyeweza kusogea. Darasa lilikuwa limekwisha, lakini hakuna mtu aliyeweza kutoka chumbani. Thompson aliponiambia hilo, ambalo lilikuwa miaka 30 hivi baada ya tukio hilo, machozi yalibubujika machoni mwake.

Iliendelea kuwa uzoefu wa malezi kwake. Hilo ndilo hasa Biblia inapaswa kufanya na kile ambacho mafundisho na mahubiri ya Biblia yanapaswa kuhusisha. Bila shaka, hili linaongoza kwenye nambari 14.

Inapaswa kuwa inabadilisha. Bila shaka, inahusisha ufunuo wa Mungu. Inafunua ufunuo.

Inatufunulia Mungu. Pia, bila shaka, inatufunulia ulimwengu kutoka kwa mtazamo wa Mungu na inatufunulia sisi wenyewe. Msimamizi wangu wa udaktari na rafiki yangu mzuri sana, msomi mkuu wa Agano Jipya Jack Dean Kingsbury, amezungumzia kuhusu Biblia ikitoa mtazamo mbadala wa uhalisia.

Hiyo ni kusema, inatufanya tuone ulimwengu. Inatufanya tuone ukweli tofauti. Inatufanya tujione tofauti.

Mojawapo ya kauli kuu katika Agano Jipya kuhusu neno la Mungu, na inahusu Maandiko, bila shaka, mwandishi alikuwa akifikiria, ni wazi, kile ambacho kwetu sisi kingekuwa hasa, kwa maana ya moja kwa moja, Maandiko ya Agano la Kale, kinapatikana katika Waebrania sura ya 4. Unakumbuka hili, bila shaka. Kwa maana Neno la Mungu li hai, tena lina nguvu, na lina ukali kuliko upanga wowote wenye makali kuwili, lachoma hata kugawanya nafsi na roho, viungo na mafuta yaliyomo ndani yake, na hutambua mawazo na makusudi ya moyo. Mbele zake hakuna kiumbe kilichofichwa, lakini vyote viko wazi na kufunuliwa machoni pake yeye ambaye tuna mambo yetu.

Kwa kweli, lengo la kauli hiyo ni kwamba hatujijui wenyewe. Hatujui nafsi zetu za ndani. Hatujui mioyo yetu hadi neno la Mungu litakapofungua nafsi zetu za ndani na kuifunua mioyo yetu, na kuifunua nafsi zetu za ndani.

Hiyo ni kazi ya neno. Ndiyo maana nasema inahusisha kumfunulia si Mungu tu, bali pia ulimwengu, mtazamo mbadala wa uhalisia, na pia sisi wenyewe. Ndiyo maana Yakobo, kwa njia, kama tutakavyoona baadaye katika mfululizo huu, Yakobo atarejelea neno, au sheria, kama Maandiko Matakatifu, neno la Mungu, kama kioo, na tunalihusisha kama kioo.

Ni pale tu tunapoangalia neno ndipo tunapojiona wenyewe. Na kisha, hatimaye, lazima liwasilishwe. Mara nyingi husemwa kwamba hatuelewi kitu hadi tutakapokifundisha.

Chochote kinaeleweka kikamilifu baada tu ya kuwasilishwa. Ni pale tu unapojipa jukumu la kuwasiliana na kitu ndipo unapokielewa kikamilifu. Kwa hivyo, tena, tunaenda kwenye mzunguko kamili.

Hili ni muhimu hasa kwa watu katika huduma ya Kikristo. Lakini tena, Wakristo wote ni wahudumu, bila shaka. Unajua hilo.

Ukuhani wa waumini, ili sisi sote tushiriki katika kuwasilisha Maandiko, lakini hasa, bila shaka, kitaaluma, wahudumu Wakristo wanahusika.

Na kwa hivyo, unatafsiri Maandiko, ambayo ni msingi wa kuwasilisha Maandiko, lakini, tena, ni kitu cha mviringo, aina ya ond. Katika kuwasiliana, kwa kweli unaelewa Maandiko vizuri zaidi, ambayo husababisha kuyawasilisha vizuri zaidi, ambayo husababisha mawasiliano zaidi. Je, si jambo zuri jinsi maisha yalivyo ond dhidi ya kuwa mstari ulionyooka, kwa mfano? Naam, yote ambayo tumezungumzia, kwa kweli, hadi sasa ni prolegomena kwa kile tunachotaka kufanya sasa, na hiyo ni, baada ya kuweka misingi ya kinadharia, kupendekeza mchakato, mchakato wa utaratibu wa kuelewa vyema Neno la Mungu, katika maana yake ya asili, tafsiri na katika suala la maana yake ya kisasa, umiliki au matumizi.

Sasa, kuna njia tatu au taratibu tatu zinazowezekana. Hizi zote ni dhana inayofanya kazi inayotolewa kwa ajili ya kuzingatia. Moja ni tafsiri, na ya kwanza ni jinsi tunavyofikiria kawaida kuhusu kujifunza Biblia, tafsiri ya vifungu vya kibinafsi au vifungu ndani ya kitabu, lakini pia tafsiri ya kitabu kizima au sehemu iliyopanuliwa ndani ya kitabu, tafsiri ya kifungu kikubwa au hata kitabu kizima, na kushughulika na tafsiri ya mada au suala katika Biblia nzima, au katika sehemu nzima ya Biblia, kwa mfano, hukumu katika manabii, au maana ya agano katika Agano la Kale, au maana, tuseme, maana ya ufalme wa Mungu katika Biblia nzima, Agano la Kale na Agano Jipya.

Sasa, tutatumia muda wetu mwingi kwenye ya kwanza na kisha tutazungumzia jinsi, yaani, lengo la kujifunza, vifungu vya kibinafsi au vifungu ndani ya kitabu, na kisha tutazungumzia jinsi unavyoweza kurekebisha mengi ya tunayozungumzia hapa na yale mengine ya masomo, yaani, tafsiri ya kitabu kizima au sehemu iliyopanuliwa ndani ya kitabu au tafsiri ya mada au suala katika Biblia nzima. Sasa, jambo la kwanza, ingawa, katika lengo la somo letu, jambo la kwanza tunalotaka kufanya ni kuzingatia uchunguzi. Jukumu la msingi la uchunguzi linadokezwa na kanuni ya utangulizi.

Tena, ikiwa utangulizi au utangulizi unahusisha harakati kutoka kwa kuwa utangulizi ni mbinu ya ushahidi, na inahusisha harakati kutoka kwa ushahidi hadi hitimisho, ni wazi, kwanza kabisa, ni muhimu kufahamu ushahidi, na hii inatimizwa kupitia mchakato wa uchunguzi, unaotimizwa kupitia mchakato wa uchunguzi. Sasa, uchunguzi unahusisha zaidi ya kusoma tu maneno kwenye ukurasa. Inahusisha kuwa na ufahamu kamili wa kile kilichopo, ufahamu kamili wa kile kilichopo.

Kama mtu alivyosema, kuona si rahisi kama inavyoonekana, au kutazama si rahisi kama inavyoonekana. Kuangalia, kwa kweli, kwa sababu tunakosa mambo mengi katika kutazama. Kwa kweli ni nidhamu ya kuchunguza vizuri.

Sherlock Holmes anasema, bila shaka, hii ilikuwa Arthur Conan Doyle aliwekwa kinywani mwa Sherlock Holmes wakati mwingine, ulimwengu umejaa mambo dhahiri ambayo hakuna mtu anayeyaona kwa njia yoyote. Na hiyo ni moja ya matatizo. Tumekuja . Tumezoea cha kutarajia.

Tumezoea matarajio. Hili hutokea duniani. Hilo ndilo analozungumzia Sherlock Holmes.

Dunia imejaa mambo dhahiri ambayo hakuna mtu anayeyaona kwa vyovyote vile. Kwa sababu tumejifunza cha kutarajia. Na kuna mambo mengi huko ambayo hatujawahi kuyazingatia na hatujui uwepo wake duniani.

Lakini hii pia ni kweli kuhusu Biblia. Kwa namna fulani, kadiri mtu anavyoelewa vyema, ndivyo mtu anavyoelewa vyema, au kadiri mtu anavyoifahamu Biblia zaidi, kwa namna fulani, ndivyo mtu huyo anavyoshindwa kuchunguza kwa kuzingatia mambo ya awali. Tena, kwa sababu ya nguvu ya matarajio.

Tunasoma tu mambo, tukiwa hatujui uwepo wake. Mara kwa mara katika mafundisho yangu, wanafunzi wameniambia, ningewezaje kukosa hili katika kifungu hiki? Bila shaka, hilo lipo. Hilo ni dhahiri, lakini sikuliona.

Mara nyingi, kwa kweli, baadhi ya maarifa ya kina zaidi katika vifungu yanahusiana na kuonyesha mambo yaliyopo, ni wazi yapo yanapoonyeshwa, lakini watu hawajawahi kuona hapo awali. Kwa kusema haya yote, tunahitaji kuwa na nia kuhusu mchakato huu mzima wa uchunguzi. Sasa, kuna viwango vitatu vya uchunguzi.

Ngazi ya kwanza ni kitabu kizima. Kuanzia na kukichunguza kitabu kizima kunaonyesha tena kanuni tuliyoielezea muda mfupi uliopita, na hiyo ni kwamba kitabu ni kitengo cha msingi cha fasihi. Kwa hivyo, tunapoanza kwa kukichunguza kitabu kizima, na kwa njia, hii inahusisha uchunguzi wa kitabu kizima, kwa sababu kitabu ni kitengo kipana cha nyenzo, tunakichunguza kitabu kwa kusimama nyuma na kukichunguza kitabu.

Sawa na kile ambacho tungefanya tunapoenda kwenye, tuseme, kwenye sehemu ya uchunguzi ya jengo refu, kwa mfano, Jengo la Empire State, na kutazama eneo lote linalotuzunguka, tukichunguza eneo pana linalotuzunguka. Hilo ndilo tunalofanya katika uchunguzi wa kitabu. Inahusisha uchunguzi wa kitabu.

Kusimama nyuma na kupata hisia ya mwendo mpana wa kitabu kwa ujumla. Kwa hivyo, ngazi ya kwanza ni kitabu kwa ujumla, uchunguzi wa kitabu kwa ujumla, na kisha uchunguzi wa sehemu kama nzima. Tena, kusimama nyuma na kupata hisia ya kufagia kwa vitengo vya nyenzo vilivyopanuliwa zaidi au kidogo.

Mgawanyiko mzima ndani ya kitabu au sehemu nzima ndani ya kitabu. Ngazi ya tatu ni uchunguzi unaolenga vifungu vya mtu binafsi ndani ya kitabu. Hii inahusisha uchunguzi wa kina, au uchambuzi wa kina wa maneno au sentensi za mtu binafsi ndani ya kifungu.

Utaona jinsi viwango vitatu vya uchunguzi vinavyohusiana na viwango vitatu vya nyenzo ndani ya Biblia. Kitabu kizima, tena, Biblia ni kitengo cha msingi cha fasihi cha kitabu, lakini ndani ya kitabu chochote, una vitengo virefu au vifupi vya nyenzo, sehemu zilizounganishwa. Na ikiwa utakuwa mkweli ikiwa mbinu yako italingana na asili ya Biblia, mbinu yako inahitaji kuingiza umakini, unaona, kwa vitengo hivyo vilivyorefushwa ndani ya kitabu kwa sababu vipo.

Ni sehemu ya muundo wa kitabu hicho. Lakini, bila shaka, kitabu hakijaundwa na vitengo vipana tu au vitu kama hivyo. Bila shaka, una maelezo pia ndani ya nyenzo, sentensi na maneno ya mtu binafsi, na kwa hivyo tunazingatia hilo pia katika ngazi ya tatu ya uchunguzi.

Naam, tunaanza na utafiti wa kitabu kizima. Na... Sasa, ni muhimu kuanza na utafiti wa kitabu kizima kwa sababu si tu tunapochunguza kitabu kizima tunaanza na mahali mwandishi anapoanzia. Waandishi, unajua, na hii ni wazi kwa waandishi wa Biblia, hawaandiki sentensi au aya moja moja kisha kuzipiga pamoja bila mpangilio.

Kuna kila sababu ya kuamini kwamba vitabu katika Biblia yetu vimepangwa kwa uangalifu ili waandishi wetu wakae chini na kuzingatia mpango wa kitabu kizima, mpango, mpango mzima, kisha wakaandika sehemu za kibinafsi, maelezo, kulingana na mpango ambao walikuwa nao akilini mwao wakati wote, ili tunapochunguza kitabu, tuanze na mahali ambapo mwandishi anafanya, haswa na mpango wa kitabu kizima. Pia, ni muhimu kuanza na utafiti wa kitabu kwa sababu katika kutafsiri kifungu chochote, ikiwa utatafsiri kifungu chochote kulingana na muktadha, utahitaji kukitafsiri kulingana na kazi yake ndani ya kitabu kizima. Kwa hivyo, kwa kuanza na utafiti wa kitabu, kwa kweli tunaunda, tunajijua, tunaweza kuiweka hivyo, na ukaribu wa kifungu chochote.

Huwezi kutafsiri kifungu chochote isipokuwa kwanza ujifahamishe na ukaribu wa kifungu hicho na muktadha wa kitabu cha kifungu hicho, na ujifahamishe na kifungu cha kitabu cha chochote, muktadha wa kitabu cha kifungu chochote kwa kuchunguza kitabu. Kwa hivyo, unaanza na utafiti wa kitabu, kisha unaenda kwenye kifungu cha kibinafsi, na kisha utaweza kutafsiri kifungu hicho cha kibinafsi kulingana na mazingira yake ndani ya kitabu. Sasa, kwa upande wa utafiti wa vitabu, jinsi tunavyofanya inahusisha kimsingi awamu sita.

Na kwa hivyo, tutaangalia haya kwanza kabisa. Ya kwanza inahusisha utambuzi wa nyenzo ndani ya kitabu. Na hii kwa kweli inagawanywa katika aina mbili za nyenzo.

Kwanza kabisa, utambuzi wa nyenzo za jumla katika kitabu. Hii inahusisha kimsingi swali hili, kujiuliza na kujibu swali hili tunaposoma kitabu : ni nini kinachoonekana kuwa wasiwasi mkuu wa maudhui ya kitabu hiki? Ni nini kinachoonekana kuwa wasiwasi mkuu wa maudhui ya kitabu hiki? Sasa, kuna tatu, kimsingi kuna uwezekano mkubwa nne hapa. Kila kitabu cha Biblia kitahusisha, kwa upande wa nyenzo zake za jumla, moja ya mambo haya manne.

La kwanza nitakalotaja ni la kiitikadi. Je, jambo kuu linalohusika na maudhui ya kitabu hiki ni uwasilishaji wa mawazo? Ikiwa ndivyo, tunasema kwamba nyenzo za jumla ni za kiitikadi. Hii ni wazi kuwa ndivyo ilivyo kwa kila barua.

Kwa mfano, nyenzo za jumla za kitabu cha Warumi ni za kiitikadi. Bila shaka, unawajali watu katika kitabu cha Warumi, kwa mfano Ibrahimu. Lakini utaona kwamba kitabu cha Warumi hakimhusu Ibrahimu pekee.

Kwa kadiri Ibrahimu anavyotajwa katika kitabu cha Warumi, ni katika huduma ya uwasilishaji wa wazo. Bila shaka, katika hali hii, wazo la kuhesabiwa haki kwa imani. Kwa hivyo wasiwasi mkuu wa kitabu cha Warumi ni mawazo.

Mkazo uko kwenye mawazo. Na kwa hivyo, nyenzo za jumla za Warumi, tunasema, ni za kiitikadi. Kwa njia, mfano mwingine wa nyenzo za jumla za kiitikadi, nadhani, ungekuwa Ayubu.

Unajua, kitabu cha Ayubu hakimhusu Ayubu pekee. Namaanisha, unaweza kumbadilisha Ayubu na mtu mwingine yeyote ambaye alikuwa na uzoefu kama huo, na ungekuwa na kitabu hicho hicho. Kwa hivyo, utu wa Ayubu, Ayubu kama mtu, si muhimu katika kitabu cha Ayubu.

Angalau, si muhimu sana. Kilicho muhimu sana, muhimu sana, katika kitabu cha Ayubu ni wazo, na kuchunguza wazo, kufanya kazi kupitia wazo hilo, uelewa wa wazo hilo, mateso ya wanaoonekana kuwa wenye haki. Sasa, aina ya pili ya nyenzo za jumla ni za kihistoria.

Nimetaja Zaburi ya 78 hapa, lakini ngoja nitoe mfano mwingine, ambao ni mojawapo ya zaburi hizo za kihistoria. Inasimulia historia ya jinsi Mungu alivyoshughulika na watu wake, Israeli, hadi wakati Zaburi ilipoandikwa.

Mfano mwingine wa hili ungekuwa kitabu cha Amosi, ambapo kitabu cha Amosi kinahusika hasa na matukio yanayozunguka hukumu ya Mungu juu ya ufalme wa kaskazini wa Israeli. Kwa kweli, matukio yanayoongoza kwenye hukumu ya Mungu juu ya watu wake, Israeli, na tukio la hukumu ya Mungu juu ya Israeli yenyewe. Tena, katika Amosi, una aina nyingine za mambo yanayoendelea hapa, lakini lengo hasa ni juu ya matukio, na ndivyo tunavyomaanisha kwa nyenzo za jumla za kihistoria. Ni jambo la msingi kuhusu maudhui ya kitabu, uwasilishaji wa matukio.

Mfano mwingine wa hili, kwa njia, wa nyenzo za jumla za kihistoria ungekuwa Kutoka. Samahani, na nilifanya kosa kuhusu hilo. Sio Kutoka, bali kitabu cha Hesabu, ambapo Hesabu inahusika hasa na matukio yanayotokea katika maisha ya Israeli kwani Israeli, bila shaka, inazunguka jangwani, tukio moja baada ya jingine.

Aina ya tatu ya nyenzo za jumla ni za wasifu. Ikiwa jambo kuu linalohusika katika maudhui ya kitabu ni uwasilishaji wa watu, basi tunasema kwamba nyenzo za jumla ni za wasifu. Nadhani hii ni dhahiri kuhusu Ruthu, kitabu cha Ruthu, ambapo jambo hilo haliko sana kwenye matukio au mawazo, ingawa yapo, kama ilivyo kwa watu.

Utu wa Ruthu, utu wa Naomi, utu wa Boazi, na jinsi watu hawa wanavyohusiana, kuitikiana na kusaidiana. Kwa kweli inalenga watu. Aina nyingine ya nyenzo za jumla itakuwa kijiografia.

Tuna nyenzo za jumla za kijiografia wakati jambo kuu ni uwasilishaji wa maeneo. Na, bila shaka, una mifano dhahiri hapa. Nadhani mojawapo ya mifano dhahiri zaidi itakuwa kitabu cha Yoshua, ambapo kuna wasiwasi, bila shaka, kuna msisitizo juu ya ardhi.

Kwa kweli, maeneo, ardhi, nchi ya Kanaani, bila shaka, na maeneo ndani ya nchi, aina ya wasiwasi wa kijiografia, kwa kweli yanazidi hata wasiwasi kwa watu katika kitabu cha Yoshua. Kitabu cha Yoshua hakimhusu Yoshua kimsingi. Kimsingi kinahusu nchi na ushindi na mgawanyo wa nchi.

Ukijiuliza, kwa kweli, kama ardhi ina umuhimu katika mpango wa kitabu cha Yoshua kwa sababu ya Yoshua au kama Yoshua ina umuhimu kwa sababu ya nchi, nadhani jibu liko wazi kabisa. Katika kisa cha kitabu cha Yoshua, utu wa Yoshua una umuhimu kwa sababu ya jukumu analocheza kuhusiana na nchi, kwa sababu anaongoza katika utekaji wa nchi, na kwa sababu anahusika hasa katika mgawanyo wa nchi. Ni maendeleo ya kijiografia, eneo la kijiografia, na umiliki wa kijiografia unaompa mtu wa Yoshua umuhimu katika kitabu cha Yoshua na si kinyume chake.

Katika suala la Kutoka, nadhani una nyenzo za jumla za kijiografia kwa sababu kwa kweli Kutoka inahusika hasa na uhamaji wa Israeli kutoka nchi ya Misri, Gosheni katika nchi ya Misri, kupitia Bahari Nyekundu na kupitia jangwa hadi Mlima Sinai, mahali hapo, kutoka sehemu moja hadi nyingine. Kwa kweli, katika Kutoka, nchi ya Misri si mahali penyewe bali ni aina ya uhai. Kwa maneno mengine, mahali hapo pana umuhimu katika kitabu cha Kutoka.

Yote ni kuhusu mahali. Na tena, Musa, bila shaka, ni muhimu sana katika kitabu cha Kutoka. Hakuna kusema kwamba sivyo.

Lakini tena, kitabu cha Kutoka, ukisoma kitabu cha Kutoka kwa maneno yake, kinaweka wazi kabisa kwamba umuhimu wa Musa ni mdogo kuliko jukumu alilochukua katika kuwatoa Israeli kutoka Misri hadi Mlima Sinai. Kwa njia, cha kufurahisha zaidi, Mungu alipomshtaki Musa kwa mara ya kwanza, kwenye mteremko wa Sinai, yeye mwenyewe, bila shaka, akiwa ameondoka au kukimbia kutoka nchi ya Misri wakati huu, mapema, katika sura hizo za Kutoka, karibu na sura ya tatu ya Kutoka, Mungu alipomshtaki Musa kwa mara ya kwanza, Mungu anamwambia, anamwagiza Musa kwa kusema, utawaongoza watu wangu kutoka Misri hadi mahali hapa. Na anasema wataniabudu mimi katika mlima huu.

Na kitabu cha Kutoka kinafikia kilele, kilele hasa, katika hema la kukutania likijengwa juu ya mlima, juu ya Sinai, na utukufu wa Mungu wa Shekina ukishuka juu ya hema la kukutania hapo, mahali hapo. Sasa, ni muhimu, kwa kweli, kutambua moja tu ya haya kama nyenzo za jumla za kitabu chochote. Nilitaja kwamba mara nyingi, kwa kweli, kwa kawaida, una zaidi ya moja ya haya yaliyopo.

Mara nyingi, utakuwa nazo zote nne zikiwapo katika kitabu. Lakini ni muhimu kutambua moja wapo kama lengo kuu la kitabu. Sasa, unaweza kusema, kwa nini hukuweza kutambua mbili au tatu kati yao kama nyenzo za jumla katika kitabu fulani? Kama ungefanya hivyo, ungekuwa unasema kwamba wasiwasi mkuu wa maudhui ya kitabu ni uhusiano, tuseme, kati ya mambo ya kiitikadi, wasifu, na kijiografia.

Katika hali hiyo, na bila shaka, kimsingi, hilo lingewezekana, lakini hilo ndilo jambo ambalo waandishi wa kisasa wanaweza kufanya, lakini wale wa kale hawakufanya. Waandishi wa kale hawakuwa wagumu sana katika jinsi walivyounda mambo. Na kwa hivyo, karibu kamwe katika Biblia una mwelekeo wa kitabu hicho kuwa juu ya uhusiano, uhusiano tata wa vitu tofauti kama hivyo.

Badala yake, huwa kuna mwelekeo rahisi ndani ya vitabu vya Biblia, mwelekeo rahisi. Sio jambo la kipekee, lakini ni mtazamo rahisi juu ya mawazo, au matukio, au watu, au mahali. Sasa, kusudi la kutambua nyenzo za jumla ni lipi? Je, kuna faida gani kwa ajili ya faida ya tafsiri? Je, kutakuwa na njia ya kufanya hivi katika hatua ya uchunguzi? Jambo moja, inasaidia; itatusaidia kuzingatia vipengele vikuu katika kitabu mara tu tutakapofikia ufafanuzi.

Kwa mfano, ikiwa nyenzo za jumla za kitabu fulani ni za wasifu, zituongoza kuchunguza uwasilishaji na maana ya mtu mkuu au watu wanaowasilishwa katika kitabu hicho. Kwa maneno mengine, itatuongoza kuzingatia masomo ya wahusika wa kitabu hicho. Sasa, nilitaja hapo awali kwamba Ibrahimu ametajwa katika kitabu cha Warumi.

Sasa, ikiwa mtu anachukulia kwa uzito tabia ya kiitikadi au nyenzo za jumla za kiitikadi za kitabu cha Warumi, ingawa Ibrahimu ametajwa hapo, mtu hangetaka

kufanya utafiti wa tabia ya Ibrahimu katika Warumi. Huo ungekuwa aina ya utata wa nyenzo za jumla za kitabu hicho kwa sababu kitabu cha Warumi hakimhusu Ibrahimu kama mhusika bali Ibrahimu kama mfano au kama fursa ya kuchunguza wazo la kuhesabiwa haki kwa imani.

Kwa hivyo, itakuwa sawa zaidi na nyenzo za jumla za Warumi, mara tu unapokuja kwenye tafsiri, kuzingatia utafiti wa mawazo, maana ya mawazo makuu katika Warumi, badala ya maana ya watu wakuu au wahusika wakuu ndani ya kitabu hicho, ambayo ingefaa katika kitabu cha Mwanzo, ambacho kina nyenzo za jumla za wasifu ambapo Ibrahimu anawasilishwa kwa kweli kulingana na umuhimu wake kama mhusika, ili uwasilishaji wa mawazo usiwe na umuhimu sana katika Mwanzo kuliko uwasilishaji wa watu, na kwa hivyo, ukizingatia hilo unapoenda kwenye Mwanzo katika tafsiri, unazingatia watu au wahusika, badala ya kuzingatia uwasilishaji wa mawazo kama hayo ndani ya kitabu hicho. Kwa hivyo, hii ni kusudi moja au sababu moja ya kutambua nyenzo za jumla. Itasaidia kuzingatia sifa muhimu zaidi mara tu tunapofikia tafsiri.

Kwa kweli pia itaelekeza kwenye muundo wa kitabu, hasa maendeleo ya mstari. Vipimo na vitengo vidogo vya kitabu, mgawanyiko wa kitabu, vitahusiana moja kwa moja na vinatokana moja kwa moja na kile unachokitambua kama nyenzo zako za jumla. Nitarudi kwenye hili baada ya muda mfupi tu tunapoangalia awamu ya pili ya utafiti wa kitabu, ambayo ni utambuzi wa muundo wa kitabu.

Lakini kile unachokitambua kama nyenzo zako za jumla kitakuwa na athari juu ya jinsi unavyoona kitabu kikigawanya vitengo vikuu vya kitabu, na kupitia hilo, kinaweza kuwa na athari juu ya uelewa wako wa ujumbe wa kitabu kwa ujumla. Kusudi la tatu la kutambua nyenzo za jumla ni kwamba husaidia katika usanisi. Inaweza kutumika kama msingi unaowezekana wa mfumo wa usanisi wa kitabu.

Hili linahusiana na nambari moja, kuzingatia vipengele vikuu na kadhalika, ili, kwa mfano, katika kuhubiri au kufundisha, uweze kutaka kufanya mfululizo wa mahubiri kuhusu wahusika wakuu ndani ya kitabu na kadhalika. Ilhali, kama kitabu chako kilikuwa cha kijiografia, ungeweza kutaka kufanya mfululizo kuhusu usanisi wa kitabu, ambao ungeakisiwa labda katika mfululizo wa mahubiri, kuhusu sehemu muhimu ndani ya kitabu hiki au una nini. Sasa, jambo la pili linalohusika katika nyenzo zaidi ya nyenzo za jumla ni nyenzo maalum.

Hili si jambo muhimu sana kufanya, lakini inaweza kusaidia kutoa kichwa kifupi cha maelezo kwa kila sura, ambacho kitasaidia kukumbuka yaliyomo katika sura hiyo na kitakusaidia kufikiria yaliyomo katika kitabu bila kutumia maandishi. Vichwa vya Sura. Ikiwa utaipa kila sura kichwa, ili kuandika vichwa hivi vya sura, ni vyema kuweka vichwa hivi vifupi, kwa kawaida visizidi neno moja au mawili, kuwa vya kipekee, ili kichwa unachokipa sura yoyote katika kitabu kisitumike kwa sura nyingine yoyote ndani ya kitabu hicho.

Rahisi. Wakati mwingine, una mambo mawili au matatu tofauti yanayoendelea katika sura moja, na haijulikani wazi kwa nini wale wanaohusika na kugawanya Biblia yetu katika sura waliigawanya pale walipoigawa, kwa hivyo inaweza isiwe rahisi kupata kichwa kimoja rahisi kinachokuvutia, kwa kweli, kila kitu kilicho katika sura hiyo, lakini jaribu kufanya hivyo. Mbali na kupata kichwa kinachozungumzia au kujaribu kukamata kila, labda, mambo mawili au matatu makubwa hapo, jaribu kuyaweka rahisi.

Wazo moja tu akilini mwako, kutokana na sifa za kipekee za akili yako mwenyewe, litasaidia kuunganisha maudhui mbalimbali ya sura hiyo. Na kisha, bila shaka, linapaswa kuwa la kiunganishi, yaani, akilini mwako mwenyewe, na linapaswa kukusaidia kukumbuka, kuhusisha kile ulicho nacho katika maudhui ya sura hiyo, ambayo kwa kweli ina maana, ningeweza kuongeza kivumishi kingine hapa pia, na hiyo ni kwamba lazima kiwe cha kibinafsi. Hakuna kitu kama kichwa cha sura sahihi au kibaya.

Kichwa chochote kinachokufaa ni kichwa kizuri, ambacho ni kiunganishi kwako, ni kichwa kizuri. Kusudi la kuandika vichwa hivi vya sura, kwanza kabisa, ni kutafakari. Kama ninavyosema, wakati mwingine si rahisi au dhahiri kupata kichwa cha sura.

Kwa hivyo lazima ufikirie kidogo kuhusu yaliyo hapa, kuhusu yaliyomo katika sura hii. Lazima utafakari kuhusu yaliyo katika sura hiyo. Na chochote kinachokufanya urudi nyuma na kutafakari yaliyopo, kwa kweli hii ni aina ya uchunguzi, inasaidia.

Pia, bila shaka, ni wazi kwa ajili ya kumbukumbu, ili kukusaidia kufikiria yaliyomo katika sura hii bila kutumia maandishi na marejeleo ili uweze kutambua mahali ambapo mambo yanapatikana ndani ya kitabu. Kwa mfano, katika kitabu cha Matendo, utajua kwamba hadithi ya Kornelio na kuongoka kwa Kornelio inapatikana katika sura ya 10. Majina haya ya sura yatakusaidia kukumbuka hilo.

Kwamba mahubiri ya Paulo mbele ya sinagogi huko Antiokia ya Pisidia yanapatikana katika sura ya 13. Mgawanyo wa njia kati ya Paulo na Barnaba unapatikana hapo katika sura ya 15. Hata uweze kukumbuka, kukumbuka kwamba kwenye ukurasa, yanapatikana mwishoni kabisa mwa sura ya 13.

Kwamba huduma ya Paulo huko Filipi, kwa kweli huduma ya Paulo na Sila huko Filipi iko katika sura ya 16. Vichwa hivi vya sura vitakusaidia sana kufikiria yaliyomo katika kitabu bila kutumia maandishi. Kwa bahati mbaya, hilo linaweza kuwa na manufaa sana unapofikiria jinsi mambo yanavyohusiana katika kitabu cha Biblia.

Kwa sababu mara nyingi miunganisho kati ya vifungu ndani ya kitabu hutujia, maarifa kuhusu hilo hutujia si tunapokuwa na maandishi yaliyofunguliwa mbele yetu na tunaangalia maneno ya ukurasa, bali tunapofanya jambo lingine. Tunapoendesha

gari au labda tukifanya kazi bustanini na tunafikiria yaliyomo kwenye kitabu, vichwa vya sura, ni vichwa gani vya sura hutusaidia kufanya, tunapofanya hivyo, karibu kwa njia ya kutatanisha, miunganisho itakuja. Loo, sawa, hii inaonekana kuhusishwa na kitu kinachopatikana, mtu anaweza kusema, mapema katika kitabu, na sikuwahi kuunganisha mambo hayo mawili, lakini sasa, ninapofanya jambo lingine, nikitafakari tu bila maandishi kuwa wazi mbele yangu kuhusu kitabu hiki, sasa ninafikiria miunganisho hapa, ambayo inaweza kuwa muhimu sana, ambayo haingenijia kamwe kama ningekuwa najiwekea mipaka ya kuwa na maandishi yaliyofunguliwa mbele yangu na kutazama kurasa.

Sasa sehemu ya pili au awamu ya pili ya utafiti wa kitabu inahusisha muundo wa kitabu, ambacho chenye kina vipengele viwili. Kuna vipengele viwili katika muundo huo.

Ya kwanza inahusisha kutambua vitengo vikuu na vitengo vidogo vya kitabu. Hii inahusu hasa mwendelezo wa mstari. Mwendelezo wa mstari wa kitabu.

Vitengo vikuu na vitengo vidogo, mgawanyo wa kitabu. Sehemu ya pili ya muundo ni uhusiano wetu mkuu wa kimuundo unaofanya kazi katika kitabu kwa ujumla. Mifumo ya shirika ambayo huchunguza jinsi vipengele mbalimbali ndani ya kitabu vinavyohusiana kwa nguvu.

Hapa ni mahali pazuri pa kutulia. Tulianzisha wazo la muundo kwa ufupi sana mwanzoni mwa sehemu inayofuata. Tutarudi na kulichunguza kwa makini zaidi.

Lakini kama ninavyosema, hili ndilo jambo kuu. Biashara hii ya uchambuzi wa kimuundo ndiyo jambo kuu katika kile tunachofanya katika tafiti za vitabu. Na kwa hivyo, hili litahitaji uangalifu mkubwa katika uchunguzi.

Huyu ni Dkt. David Bower katika mafundisho yake kuhusu Ujifunzaji wa Biblia kwa Kufata Neno. Huu ni kipindi cha 4, Mbinu za Kufata Neno, Sahihi na Wazi, Kina, Kinachobadilisha, Kinachowasiliana, na kisha, utafiti mzima wa Biblia.